

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх, м. Київ, Україна, 04053
Тел/факс: (+38 044) 4862878, 4862841, 4862812, 4863070, 4862883
E-mail: info@auc.org.ua www.auc.org.ua

*№5-103/22
від 2 лютого 2022 року*

Комітет Верховної Ради України з
питань енергетики та житлово-
комунальних послуг

*Щодо комітетських слухань на тему
«Про ситуацію у сфері
теплопостачання та розроблення
антикризових заходів для сталого
проходження опалювального сезону»*

На лист комітету № 04-17/12-2022/26431 від 31.01.2022 року про організацію комітетських слухань на тему «Про ситуацію у сфері теплопостачання та розроблення антикризових заходів для сталого проходження опалювального сезону» повідомляємо, що участь у них візьме заступник Виконавчого директора - директор Аналітичного центру Асоціації міст України Рабошук Ярослав Олексійович (контакти 044-486-30-82, raboshuk@auc.org.ua).

Також надаємо інформацію про основні проблеми у сфері теплопостачання в опалювальному періоді 2021/2022 рр. та пропозиції до комітетських слухань на тему «Про ситуацію у сфері теплопостачання та розроблення антикризових заходів для сталого проходження опалювального сезону».

Щодо державної підтримки дотаційних територіальних громад

Меморандум про взаєморозуміння щодо врегулювання проблемних питань у сфері постачання теплової енергії та постачання гарячої води в опалювальному періоді 2021/2022 рр. (далі - Меморандум) передбачає державну підтримку бюджетів територіальних громад, зокрема за рахунок субвенції на допомогу громадам, у яких індекс податкоспроможності менше або дорівнює 0,9. У Державному бюджеті України на 2022 рік передбачена додаткова дотація з державного бюджету місцевим бюджетам на розрахунки за енергоносії та комунальні послуги в опалювальний сезон, які споживаються установами, організаціями, підприємствами, що утримуються з відповідних

місцевих бюджетів, в обсязі 1 478,4 млн грн. Подальший розподіл цих коштів між місцевими бюджетами здійснювався обласними державними адміністраціями. В результаті цього розподілу:

- отримали такі кошти 758 з 1074 бюджетів територіальних громад, індекс податкоспроможності яких менше 0,9, або 70%;
- 781,9 млн грн або 52,9 % цієї додаткової дотації спрямовано до бюджетів територіальних громад. Решта 696,5 млн грн залишилася в розпорядженні обласних бюджетів.

Аналогічна ситуація щодо розподілу цієї дотації була і у 2021 році.

Критична ситуація щодо утримання соціальної сфери у населених пунктах, в тому числі забезпечення теплопостачання, посилюється діями обласних державних адміністрацій через розподіл іншої додаткової дотації на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я між місцевими бюджетами у 2022 році (розпорядження КМУ від 29 грудня 2021 р. № 1797-р). Лише 27% або 0,8 млрд грн від загального обсягу цієї додаткової дотації спрямовується до бюджетів сільських, селищних, міських територіальних громад. Решта 73% або 2,1 млрд грн залишається на утримання обласних закладів.

Зауважуємо, що майже 80% послуг з освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, в тому числі і делегованих державою, надається саме на базовому рівні в закладах дошкільної, позашкільної, середньої освіти, первинної та вторинної медичної допомоги, соціальної допомоги. В загальному обсязі видатків місцевих бюджетів на оплату комунальних послуг частка бюджетів територіальних громад складає 88%, а обласних бюджетів – 12%.

Звертаємо увагу, що такі дії обласних державних адміністрацій щодо розподілу додаткової дотації ставлять під загрозу надання важливих послуг освіти, охорони здоров'я, соціальної допомоги населенню, виконання умов Меморандуму.

Щодо зменшення дохідної та збільшення видаткової частини бюджетів місцевого самоврядування

Відповідно до Меморандуму у Державному бюджеті України у 2022 році забезпечено спрямування до бюджетів територіальних громад (крім бюджету міста Києва) з метою фінансової підтримки підприємств теплопостачання та сталого проходження опалювального сезону 2021/2022 р.р. податку на доходи фізичних осіб додатково у розмірі 4 відсотків. Однак Кабінет Міністрів України 03 листопада 2021 року прийняв постанову № 1147 «Про затвердження Методики нормативної грошової оцінки земельних ділянок». Ця Методика, зокрема зменшує доходи бюджетів місцевого самоврядування вже у 2022 році від плати за землю через зменшення окремих коефіцієнтів, які враховують цільове призначення земельних ділянок.

Орієнтовні недоотримання доходів бюджетів місцевого самоврядування у 2022 році від плати за землю складуть 3 млрд грн. Соціальні ініціативи уряду щодо підвищення заробітних плат медикам, освітянам, вартості пільгового харчування в навчальних закладах тощо суттєво збільшують видатки місцевих бюджетів. Таким чином територіальні громади у 2022 році будуть змушені направити додаткові доходи від 4% ПДФО на соціальні виплати та заробітні плати бюджетникам, компенсацію втрат доходів, а не на підтримку підприємств теплопостачання.

Щодо ціни на природний газ

Меморандум передбачає ціну 7 420 гривень за тис. м. куб (з ПДВ) за природний газ для виробництва теплової енергії, надання послуг з постачання теплової енергії та постачання гарячої води для категорії споживачів «населення». Однак реальний обсяг споживання природного газу окремих підприємств теплопостачання у жовтні та в грудні 2021 року не відповідав обсягу природного газу для категорії «населення», визначеному ГК «Нафтогаз трейдинг» у договорах на постачання природного газу. При цьому ГК «Нафтогаз трейдинг» виставив комерційні ціни на природний газ за обсяги, які перевищують визначені у договорах на постачання природного газу. Але комунальні підприємства теплопостачання не мають ресурсів для оплати природного газу за комерційною ціною. Аналогічна ситуація спостерігається щодо нарахувань плати за обсяги природного газу, які перевищують обсяги визначені у договорах для категорії «бюджетні установи». Зокрема така ситуація щодо нарахувань за природний газ за ринковими цінами була в теплопостачальних підприємств міст Стрия, Новоград-Волинського, Чернівців, Шепетівки, Коростеня, Новолинська, Рівного, Старокостянтинова, Полтави, Чорноморська.

Щодо зростання цін на електричну енергію

З липня по грудень 2021 року відбулось зростання середньозваженої ціни постачання електричної енергії на 78 %. Загалом ціна на електроенергію за 9 місяців 2021 року зросла майже вдвічі і зараз становить близько 5 грн за 1 кВт•год в залежності від регіону та розподільчої компанії. Таке зростання вартості електричної енергії не має джерел відшкодування, адже тариф на теплопостачання для населення має залишитися незмінним порівняно з опалювальним сезоном 2020/2021 р.р.

Щодо відшкодування різниці в тарифах

Меморандум передбачає погашення різниці в тарифах. У грудні 2021 року громади отримали з державного бюджету 22,03 млрд грн з передбачених 26,7 млрд грн субвенції для компенсації різниці в тарифах, яка була

спрямована на погашення заборгованості підприємств теплопостачання за спожитий газ перед НАК «Нафтогаз» України. Однак при визначенні обсягу різниці в тарифах були виключені обсяги трансфертів та фінансової допомоги з місцевих бюджетів органів місцевого самоврядування, які спрямовувалися підприємствам теплопостачання на виплату заробітної плати, закупівлю природного газу, поповнення статутних фондів, оновлення основних засобів, здійснення капітальних та поточних ремонтів, встановлення вузлів комерційного обліку. Це знизило обсяги відшкодування з державного бюджету різниці в тарифах.

Пропонуємо у підсумковому документі комітетських слухань на тему «Про ситуацію у сфері теплопостачання та розроблення антикризових заходів для сталого проходження опалювального сезону» доручити Кабінету Міністрів України:

1. Вжити заходів до стабілізації цін на електричну енергію для комунальних підприємств та бюджетних установ шляхом встановлення фіксованого тарифу на електричну енергію для бюджетних установ та комунальних підприємств, які утримуються критичну інфраструктуру.
2. Доручити НАК «Нафтогаз України», ГК «Нафтогаз трейдинг» зкоригувати обсяги природного газу, який використовується теплопостачальними підприємствами для потреб населення, відповідно до фактичного споживання.
3. Запровадити формульний розподіл між бюджетами територіальних громад додаткових дотацій з державного бюджету на розрахунки за енергоносії та комунальні послуги в опалювальний сезон та на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я.
4. Компенсувати втрати бюджетів місцевого самоврядування від зменшення дохідної та збільшення видаткової частини.
5. Відмінити понижувальні коефіцієнти, які застосовуються у Методиці нормативної грошової оцінки земельних ділянок та призводять до зменшення доходів місцевих бюджетів.
6. Внести зміни до методики визначення обсягу різниці в тарифах за період 01.01.2016-31.05.2021 років щодо трансфертів та фінансової допомоги з місцевих бюджетів органів місцевого самоврядування, які спрямовувалися підприємствам теплопостачання на виплату заробітної плати, закупівлю природного газу, поповнення статутних фондів, оновлення основних засобів, здійснення капітальних та поточних ремонтів, встановлення вузлів комерційного обліку.
7. Передбачити у Державному бюджеті на 2022 рік компенсацію з різниці в тарифах для підприємств теплопостачання, яка виникла у зв'язку із не

підняттям тарифів на послуги теплопостачання для населення в опалювальному сезоні 2021/2022 та для відшкодування некомпенсованої різниці в тарифах.

Виконавчий директор

Олександр СЛОБОЖАН